

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33578
Nom	Polítiques sociolaborals, d'ocupació i d'igualtat
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1309 - Grau de Relacions Laborals i Recursos Humans	Facultat de Ciències Socials	3	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1309 - Grau de Relacions Laborals i Recursos Humans	19 - Políticas sociolaborales	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
LOPEZ MORA, FEDERICO V.	76 - Dret del Treball i de la Seguretat Social

RESUM

Polítiques Sociolaborals, d'Ocupació i Igualtat és una assignatura de 6 crèdits corresponent al tercer curs del Grau en Relacions Laborals i Recursos Humans; té per objecte proveir a l'alumnat els coneixements fonamentals sobre el contingut, la formulació i l'anàlisi de tals intervencions des d'una perspectiva jurídica; per açò, i en conseqüència, completa i àmplia l'estudi que proporciona l'assignatura del Grau Anàlisi econòmica de les Polítiques Sociolaborals.

Pertany al bloc de matèries que donen a conèixer i revisar la regulació normativa de les relacions derivades o connexes amb el treball assalariat (individuals, col·lectives i sindicals, protecció social, ocupació, administratives o processals), incloent la problemàtica que generen altres formes de treball a títol professional (funció pública, per compte propi).

Amb ella es persegueix obrir a l'estudi i a la reflexió crítica les trucades Polítiques Sociolaborals, d'Ocupació i d'Igualtat com parteix integrant de les actuacions públiques i dels representants de treballadors i empresaris en l'ordre socioeconòmic, intervencions que han d'activar-se per a tractar

d'aconseguir el ple exercici i l'efectivitat real dels drets constitucionals d'aqueixa naturalesa.

CONEXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

L'alumnat ha d'iniciar l'estudi d'aquesta assignatura després d'haver obtingut, amb l'assignatura de primer curse Instruments i tècniques d'informació, estudi i documentació, els coneixements metodològics indispensables per a assimilar i desenvolupar els ensenyaments teòric-pràctics pròpies del Grau i, amb l'assignatura Elements jurídics bàsics per a les relacions laborals, les idees imprescindibles per a l'aprenentatge de les disciplines pròpies del Dret social.

COMPETÈNCIES

1309 - Grau de Relacions Laborals i Recursos Humans

- Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Que els estudiants puguen transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Capacidad para aprender de forma autónoma y desarrollar la iniciativa y el espíritu emprendedor.
- Capacidad para organizar y planificar.
- Capacidad para gestionar la información, redactar y formalizar informes y escritos.
- Capacidad para analizar, sintetizar y razonar críticamente.
- Capacidad para resolver problemas, aplicar el conocimiento a la práctica y desarrollar la motivación por la calidad.

- Capacidad para comunicar de forma oral y escrita.
- Capacidad para utilizar las nuevas tecnologías de la información y la comunicación.
- Capacidad para trabajar en equipo.
- Capacidad para respetar y promocionar los derechos fundamentales, la igualdad entre hombres y mujeres, la igualdad de oportunidades y la no discriminación, los valores democráticos y la sostenibilidad.
- Capacidad para conocer y aplicar los principios del código deontológico profesional.
- Conocer y analizar los principios, ámbitos y procedimientos de actuación de las instituciones políticas sociolaborales.
- Conocer y analizar la estructura y dinámica de los sistemas de relaciones laborales nacionales y comunitarios.
- Conocer y comprender los procesos sociales que estructuran las relaciones de trabajo y de producción.
- Capacidad para interrelacionar los conocimientos de las distintas disciplinas académicas que analizan el ámbito laboral.
- Analizar y evaluar los factores que determinan las desigualdades en el mundo del trabajo.
- Analizar y evaluar las decisiones emanadas de los agentes que participan en las relaciones laborales.
- Capacidad para seleccionar y gestionar información y documentación sociolaboral.
- Capacidad para localizar, identificar e interpretar datos e indicadores socioeconómicos relativos al mercado de trabajo.
- Capacidad para elaborar, implementar y evaluar planes de formación ocupacional e inserción laboral.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- Ser capaç d'argumentar de forma crítica sobre els programes de polítiques sociolaborals.
- Analitzar i valorar bibliografia científica, informació estadística i informes en matèria de polítiques sociolaborals.
- Ser capaç de dissenyar i avaluar estratègies de promoció socioeconòmica i inserció laboral.
- Ser capaç d'assessorar i gestionar en matèria de polítiques d'ocupació i benestar social.
- Ser capaç d'identificar el paper que exerceixen els actors que intervenen en el disseny de les polítiques sociolaborals i els seus destinataris.
- Conèixer les institucions jurídiques a través de les quals s'implementen les polítiques sociolaborals en relació a l'ocupació, protecció social i lluita contra l'exclusió social.
- Conèixer les polítiques d'igualtat en l'àmbit sociolaboral, especialment referent a la igualtat de gènere i no discriminació entre homes i dones

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. EL MARC GENERAL DE LES POLÍTIQUES SOCIOLABORALS

1. Introducció a les polítiques Sociolaborals, d'Ocupació i d'Igualtat: delimitació, perfils i subjectes
2. Els drets socials i el model econòmic a la Constitució espanyola i al procés de construcció europea
3. Diàleg, concertació social i Polítiques Sociolaborals, d'Ocupació i d'Igualtat
4. Les Polítiques Sociolaborals i el seu marc normatiu davant cinc desafiaments: la globalització, la quarta Revolució Industrial i la crisi mediambiental, migratària i de la UE
5. L'Estat del Benestar a Espanya: un balanç del seu desenvolupament, crisi i possible refundació

2. LA POLÍTICA LABORAL (I): EL SISTEMA DE RELACIONS DE TREBALL A ESPANYA

1. Els règims jurídics del treball
2. El treball assalariat
3. L'ocupació pública
4. El treball per compte propi
5. Altres formes de treball i la seua renovada problemàtica
6. El treball irregular, il·legal o no declarat
7. La balcanització del sistema de relacions professionals

3. LA POLÍTICA LABORAL (II): REVISIÓ CRÍTICA DE LES INSTITUCIONS DEL DRET DEL TREBALL ESPANYOL

1. El sistema de fonts i les relacions internormatives. El "soft law" laboral
2. Els principis aplicatius i interpretatius: conservació o revisió?
3. L'entrada a l'ocupació assalariat i les formes de contractació
4. La carta de drets i obligacions d'empresaris i treballadors
5. La permanència i les condicions d'ocupació assalariada
6. L'eixida i extinció de l'ocupació assalariada
7. La tutela i fiscalització del Dret del Treball
8. Reformes i contrareformes: cap a una refundació del Dret del Treball

4. LA POLÍTICA SINDICAL: REVISIÓ CRÍTICA DE LES INSTITUCIONS DEL DRET SINDICAL ESPANYOL

1. La participació i representació dels treballadors i empresaris: models i mutacions
2. L'autonomia col·lectiva: notes definitòries, diagnòsi i reformes proposades sobre negociació col·lectiva
3. La regulació del dret de vaga i el seu desfasament. Altres expressions del conflicte sociolaboral
4. L'alcanc efectiu del tancament patronal
5. La mediació, la conciliació i el arbitraje com formes de solució extrajudicial de conflictes col·lectius

5. LA POLÍTICA DE PROTECCIÓ SOCIAL: REVISIÓ CRÍTICA DEL SISTEMA DE PROTECCIÓ SOCIAL ESPANYOLA

1. Els sistemes de protecció social
2. El sistema de Seguretat Social
3. L'Assistència Social i l'Acció Social
4. El Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència
5. Els sistemes privats de protecció social
6. Pobresa, exclusió social i rendes per afrontar-les
7. Viabilitat, sostenibilitat i reformes del sistema de protecció social espanyol: cap a un quart pilar de l'Estat del Benestar?

6. LA POLÍTICA D'OCUPACIÓ A ESPANYA I LA SEUA REVISIÓ CRÍTICA

1. Objecte, subjectes, perfils i finalitats de la Política d'Ocupació
2. La classificació de la Política d'Ocupació
3. Els àmbits i continguts de la Política d'Ocupació
4. Estratègies i Plans d'Ocupació
5. Eficiència i efectivitat de les Polítiques d'Ocupació: la refundació del model

7. LES POLÍTIQUES D'IGUALTAT I DE NO DISCRIMINACIÓ, DE CONCILIACIÓ I DE CORRESPONSABILITAT FAMILIAR

1. Igualtat i no discriminació: delimitació, causes prohibides per l'ordenament i tècniques antidiscriminatòries
2. La protecció front a la discriminació per raó de gènere
3. De la conciliació familiar a la corresponsabilitat familiar
4. L'ocupació i les condicions sociolaborals de les dones: per una igualtat real i efectiva
5. Les altres desigualtats i discriminacions sociolaborals

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	60,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	4,00	0
Elaboració de treballs en grup	5,00	0
Elaboració de treballs individuals	5,00	0
Estudi i treball autònom	30,00	0
Lectures de material complementari	10,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	12,00	0
Preparació de classes de teoria	12,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	12,00	0

TOTAL	150,00
-------	--------

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia d'ensenyament-aprenentatge de l'assignatura s'organitza entorn de tres tipus d'activitats:

- 1) Classes presencials i activitats amb professorat en classe.
- 2) Estudi i realització d'activitats per part de l'alumnat.
- 3) Assistència individual o en grups reduïts a tutories, assistència a seminaris, etc.

Les **classes presencials i activitats amb el/la professor/a en l'aula** s'estructuren en dos eixos bàsics:

- a) **Classes magistrals participatives.** Aquestes classes seran essencialment teòriques i en elles s'explicaran els conceptes i continguts bàsics de la matèria. Les classes es basaran en l'explicació dels continguts del tema per part del professorat, però incentivant-se, en qualsevol cas, la participació de l'alumnat amb les seues preguntes, opinions i reflexions sobre la base de les lectures, de les referències bibliogràfiques i de la matèria exposada pel professorat.
- b) **Sessions pràctiques.** Els continguts de les classes pràctiques estan estretament relacionats amb els de les teòriques i es basen en la mateixa estructura temàtica, si bé, en el primer cas, es potenciaran els objectius de caràcter procedimental i se seguirà una metodologia didàctica més activa. L'avaluació crítica i la discussió de les diferents perspectives, així com l'anàlisi d'experiències i exemples concrets de Polítiques Sociolaborals, adquireixen en les classes pràctiques un paper preponderant.

Tals activitats didàctiques consistiran d'una banda en l'anàlisi, comentari i discussió sobre els materials seleccionats per a les sessions previstes, la localització de les quals es facilitarà a l'alumnat amb suficient antelació. Per una altra, en l'exposició en l'aula individualment o en grup de la resolució prèvia d'activitats plantejades pel professorat.

Es recomana una metodologia activa d'estudi basada en les referències bibliogràfiques, en l'assistència i participació en les classes i en l'aprofitament de les tutories presencials.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'assignatura es durà a terme al final del curs i en la data oficial que determine la Facultat de Ciències Socials per mitjà d'una prova final i, si escau, amb els resultats en l'avaluació contínua.

La prova final no es referirà únicament als continguts exposats i debatuts en classe sinó també a les qüestions abordades en les sessions pràctiques, així com sobre la documentació que es prepare com a complement docent, la difusió del qual es garanteix per mitjà d'algun dels varis mitjans al nostre abast (aula virtual, reprografia, etc.). El format i la resta de condicions de l'examen es comunicaran amb suficient antelació.

Quan, en aplicació de les normes previstes per al cas de coincidència d'exàmens en el Reglament d'Avaluació i Qualificació de les Titulacions de Grau i Màster de la Universitat de València, o qualsevol altra causa reglamentàriament establida (v. gr. suposats de força major justificada), siga necessari realitzar la prova en una data diferent de l'oficial, el professorat responsable podrà determinar motivadament una modalitat d'examen diferent a la prevista en la guia docent. En aquests supòsits, la nova modalitat d'examen a realitzar haurà de mantindre el mateix nivell d'exigència i dificultat que el realitzat amb caràcter general a la resta de grup. L'alumnat que haja seguit l'avaluació contínua i haja sigut avaluat d'aquesta, en el supòsit de no presentarse a la prova final en la data oficial d'examen (tant en 1a com en 2a convocatòria), obtindrà la qualificació de **NO PRESENTAT**.

1ª Convocatòria:

- Prova final escrita i/o oral, consistent en un examen, que podrà ser prova tipus objectiu o de desenvolupament, incloure qüestions teòric-pràctiques i/o problemes. Constitueix el 70% de la nota. En aquestes proves es consideraran com a criteris generals d'avaluació:
  - adequació de la resposta al que es pregunta: concreció i precisió
  - redacció i ortografia
  - precisió terminològica i tècnica
  - coherència i lògica interna de la fonamentació de les respostes
- Avaluació contínua de cada estudiant, basada en l'assistència regular i participació activa en les activitats presencials proposades, tals com la realització pràctiques o la participació en tallers, la resolució de qüestionaris, l'elaboració i/o lliurament de treballs, memòries/informes i/o presentacions orals sobre tals activitats, de forma individual o col·lectiva, lectura i comentari d'un dels llibres recomanats, jornades o conferències, tot açò prenent en consideració el grau d'implicació i esforç de l'alumnat en el procés d'ensenyament-aprenentatge i les habilitats i actituds mostrades durant el desenvolupament d'aquestes. Constitueix el 30% de la nota.

En qualsevol cas, serà requisit necessari per a prendre en consideració aquest 30 % de la nota l'haver aprovat la prova final.

2ª Convocatòria:

Es considera que les activitats de l'avaluació contínua desenvolupades durant el curs tenen naturalesa recuperable. A aquests efectes, en el moment de la prova final de la segona convocatòria -escrita o oral- o amb anterioritat a la seua celebració es proposaran a l'alumnat les corresponents activitats de recuperació.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- 1º) CES, Memoria sobre la situación socioeconómica y laboral de España 2022, Madrid, CES, 2023
- 2º) Banco de España, Informe Anual 2022
- 3º) Gobierno de España, PLAN DE RECUPERACIÓN, TRANSFORMACIÓN Y RESILIENCIA, octubre 2020. <https://planrecuperacion.gob.es>
- 4º) Gobierno de España, Oficina Nacional de Estrategia y Prospectiva, España 2050. Fundamentos y

propuestas para una estrategia nacional de largo plazo, 2021.
<https://futuros.gob.es/nuestrotrabajo/espana-2050>

Complementàries

- - ESPING-ANDERSEN. Los tres grandes retos del Estado del Bienestar, Ariel, Ciencia Política, Barcelona, 2010
- FONTANA, El futuro es un país extraño (Una reflexión sobre la crisis social de comienzos del siglo XXI), Pasado y Presente, 2013
- JIMENA QUESADA, Devaluación y blindaje del Estado social y democrático de derecho, Tirant lo Blanch, Valencia, 2017
- NAVARRO, El subdesarrollo social de España. Causas y consecuencias, Anagrama, Madrid, 2006
- PAZOS MORÁN, Contra el patriarcado (Economía feminista para una sociedad justa y sostenible), Ktrakrak, 2018
- POLANYI, La gran transformación (Los orígenes políticos y económicos de nuestro tiempo), Fondo de Cultura Económica, Buenos Aires, 2007
- PRECIADO DOMENECH, Breve historia del trabajo y de los derechos fundamentales, Bomarzo, Albacete, 2018
- RENDUELES y MENÉNDEZ de LLANO, Contra la igualdad de oportunidades (Un panfleto igualitarista), Seix Barral - Planeta, 2020
- SUPIOT, El espíritu de Filadelfia (La justicia social frente al mercado total), Ediciones Península, Barcelona, 2010
- SUPIOT, "El trabajo no es una mercancía. Contenido y sentido del trabajo en el siglo XXI", Revista Internacional del Trabajo, ISSN 0378-5548, vol 140, nº 1, 2021, pp. 1-22
- SUPIOT, "La democracia extenuada por el mercado", Jueces para la democracia, ISSN 1133-0627, Núm. 105, 2022, pàg. 22-34.
<https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=8737368>